

Llegenda del Cavaller de Merola

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Merola
Emplaçament Merola

Coordenades:

Latitud: 41.93137
Longitud: 1.87111
UTM Est (X): 406407
UTM Nord (Y): 4642773

Classificació

Número de fitxa 08175 - 33
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Contemporani Modern
Segle XVIII-XXI
Estat de conservació Regular
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Ball de Nans de l'Ametlla de Merola](#)

[El contrapàs dels Merolans](#)

Autoria de la fitxa Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero

Data de registre de la fitxa: dl., 22/11/2010 - 01:00

Descripció

La llegenda del Cavaller de Merola explica d'aquesta manera, com el cavaller de Merola va aconseguir una de les barres de l'escut de Catalunya: Quan va saber-se a Barcelona la rendició de la ciutat de València al rei Jaume, va haver-hi una gran alegria al palau, i la reina i les principals dames mullers i filles dels cavallers que estaven a la campanya es van entusiasmar per a anar a València i donar una sorpresa dels seus marits i pares. I així ho van fer. Portat per l'entusiasme regnant entre la nostra gent, van voler arribar fins al límit del lloc que s'havia fixat com a frontera amb els moros, per tal de veure la mala carota que feien els sarraïns, i sense dir res a ningú van organitzar una llarga cavalcada que va anar-se'n terres enllà. Quan menys s'ho podien pensar, es van travar voltades de moros que se'ls van abraonar, i segurament que les haurien fetes presoneres i les haurien mortes si no hagués estat per la diligència i el braó del cavaller de Merola, que es va adonar de l'entremaliadura i, acompanyat d'un estol de valents homes, va seguir la cavalcada de la vora per conjurar qualsevol possible contratemps. Per fer fugir els moros els guerrers van haver de lluitar molt aferrissadament. Quan el rei Jaume i els altres cavallers interessats van saber el que havia passat, van tenir un gran disgust, sobretot de pensar el dol que hauria entelat la gran victòria si la reina i les dames més principals haguessin caigut en mans dels moros. El rei va cridar el cavaller de Merola i li va dir que se sentia obligat amb el!, que demanés allò que volgués, perquè per a un rei no hi havia res impossible. El senyor de Merola li va demanar una de les cinc barres que aleshores tenia l'escut reial de Catalunya. El rei va trobar que era molt demanar; però, com que paraula de rei no torna enrera, i li havia promès donar-li allò que demanés, li va concedir el que volia. Des d'aleshores que l'escut de Catalunya, que tenia cinc barres o pals, va tenir-ne només quatre. L'escut del cavaller i senyor de Merola, que feia unes aigües, va ostentar enmig un pal vermell de sang, com el de l'escut de Catalunya, concedit pel gran rei Jaume.

Història

Les llegendes sobre la Reconquesta són molt freqüents en la nostra literatura oral i també són molt freqüents les que fan referència al rei Jaume I, com es el cas de la llegenda del Cavaller de Merola. Podem datar cronològicament els fets narrats envers l'any 1238, moment en què el rei conquereix la ciutat de València. Si agafem les Cròniques de Jaume I (les quals tenen una dubtosa historicitat en alguns episodis) trobem una narració que si bé no és exacta a la llegenda sí que té una certa semblança. Diu que en els moments de la conquesta de València el rei fa venir la reina a la frontera i quan la comitiva volgué passar el riu d'Ulldecona no pogueren a causa de la forta pluja que havia caigut; només va passar un cavaller que va anar a Peníscola a informar al rei sobre l'aïllament de la reina i les dones que l'acompanyaven (volum V de la Cronica de Jaume I). Aquest cavaller podria ser ben bé el cavaller de Merola.

Bibliografia

FÍGOLS, J. I FORNELL, N. (1993): Sis llegendes del Berguedà, Àmbit de Recerques del Berguedà, AMADES, Joan: Les millors llegendes catalanes Ed. Selecta.
SANTANDREU, M.D. (1986):Llegendes del Berguedà, L'EROL 16, Berga

Goigs de Ntra. Senyora de Merola

QUE S' VENERA EN LA PARROQUIA DEL METEX NOM

Verge sou immaculada
y gran estrella del dia;
*De Merola intitulada
votivous, Santa Maria.*
L' Arcangel vos saludá
ab la mes gran embaixada;
en Vos lo Verb s' encarná,
pera reparar la errada
que cometé 'l pare Adam
fent lo que Deu prohibia. *De Merola, etc.*
Brilla vostre resplendor
més que 'l del sol y la lluna;
heu concebut al Senyor
sens tenir pena ninguna,
y restaréu sempre Verge
omplint lo mon d' alegria. *De Merola, etc.*
Quan los tres Reys del Orient
al vostre fill adoraren,
cada hù ab lo seu present
vassallatge li donaren
ab tant respecte y amor
com lo seu còr permetia. *De Merola, etc.*
Mare sou del Redemptor
Jesucrist Salvador nostre,
sou tota plena d' amor,
per est poblé devot vostre.

inflaméu lo nostre cor
feu que'us amem nit y dia. *De Merola, etc.*
Sou poderosa Senyora
y Mare sempre estimada;
a aquell qu' humili vos implora
la gracia no li es negada
si'us invoca de bon cor
al vespre, matí y mitjdia. *De Merola, etc.*
No'ns deixeu sense favor,
ó gran Reyna de la Gloria;
del dimoni enganyador
feunós alcansar victoria;
Vos qu' un dia trapitjareu
sa malvada tirania. *De Merola, etc.*
A Vos, Verge soberana,
y Excelsa Mare de Deu,
noastre cor rendit demana
que de Deu'ns alcanses
en tot lo temps de la vida
pau, perdó y santa alegria. *De Merola, etc.*
Al poblé que'us aprecia
y clama a vostra bondat,
lo Senyor aygua li envia
en lo temps de sequedat;
ab esta cures, Senyora,
conservem vostra valla. *De Merola, etc.*

¶ Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix. ¶ Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

ORÉNGUS

Concede nos famulos tuos quoscumque Dominus Deus perpetuo manns, et corporis san-
tate gaudere, et gloriosa Beate Marie semper Virginis intercessione, a presentí liberari
tristitia, et eterna perfrui latitia. Per Christum. etc. ¶ Amen.

Impressor - J. Viladrich, Via. Geo.

SANTA MARIA DE MEROLA
 QUE ES VENERA EN LA PARRÒQUIA DEL MATEIX NOM (BISBAT DE SOLSONA)

*Verge sui immaculada
 i hermosa estrella del dia;
 de Merola intitulada
 vobis-ona, Santa Maria.*

L'àngel qui vos saludà
 amb la més gran ambaixada;
 en Vós el Verge concebé,
 per a reparar l'errada
 que cometé el pare Adam
 fent el que Déu prohibia.
De Merola...

Vostre purtat, Maria,
 és més blanca que la neu
 a l'infant en l'establi
 al Jesús, fill de Déu;
 suau i pastora i dolent
 i el més salta d'alegria.
De Merola...

Els tres Reis de l'Orient
 també a Jesús adorarem,
 i cada u amb son present
 usualment li presentem
 amb tot respecte i amor
 tal com Jesús mereixem.
De Merola...

Mare sou del Redemptor
 Jesucrist, Salvador nostre;
 pleneu nos de tot el amor
 per eis poble devot vostre;
 que cada dia us estimem
 més i més, i en Vós confiam.
De Merola...

Sou poderosa, Senyora,
 i mare sempre estimada,
 a qui amb fervor vos implora
 cap aplico no li es negada;
 si invoca vostre sant nom
 al veure, mai li neguem.
De Merola...

No ens deixeu sense fervor,
 Reina de l'eterna Glòria;
 del dimoni enganyador
 feu nos alquans victòria
 Vós que un dia respiciàreu
 sa malvida crueltat.
De Merola...

A Vós, Verge sobirana,
 i excelsa Mare de Déu,
 nostre cor crida demana
 que de Déu ens alencoreu
 en tot el temps de la vida
 pau, però i santa alegria.
De Merola...

Al poble que en Vós confia
 i clama a vostra bondat,
 el Senyor sigui li convia
 en el temps de penjar;
 és una merced Senyora,
 que mostra vostra valia.
De Merola...

*Verge sui immaculada
 i hermosa estrella del dia;
 de Merola intitulada
 vobis-ona, Santa Maria.*

Musical notation for the hymn, including a treble clef, key signature, and lyrics in Catalan.

Y. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix. **R.** Ut digni efficiamur precationibus Christi.

OREMUS

*Concede nos famulos tuos quosumus Domine Deus perpetua mentis, et corporis sanitate gaudere, et gloriosa
 Socias Martis semper Virgini intercessionem, a praesenti liberari tristitia et aeterna perfrui laetitia. Per Christum
 Dominum nostrum. R. Amen.*

L'Esm. i Rdm. Sr. Bibe de Solsona concedeix benignament tot dies d'indulgència a tot els fidels que davant la imatge de
 Santa Maria de Merola recin a canvi d'alguns apenes anys.